

ارائه مدل اثر سخت‌کوشی روانی بر کارآفرینی فردی با تأکید بر نقش میانجی کارآمدی درونی
 (مطالعه موردی: معلمان ورزش استان گلستان)

مسعود فریدونی^۱ و معصومه کلاته سیفری^{۲*}

۱. دکتری مدیریت ورزشی دانشگاه مازندران

۲. دانشیار مدیریت ورزشی دانشگاه مازندران

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۷/۱۰/۱۶

تاریخ دریافت: ۱۳۹۷/۴/۳۰

چکیده

هدف: هدف از این پژوهش ارائه مدل اثر سخت‌کوشی روانی بر کارآفرینی فردی با تأکید بر نقش میانجی کارآمدی درونی در معلمان ورزش استان گلستان بود.

روش‌شناسی: این پژوهش از نوع توصیفی-همبستگی بوده و مبتنی بر مدل‌سازی معادلات ساختاری انجام شده است. جامعه آماری پژوهش شامل تمامی معلمان ورزش استان گلستان بود که جمعیت آنان ۶۵۰ نفر برآورد شد و جهت انتخاب نمونه از روش نمونه‌گیری در دسترس استفاده شد. طبق مدل‌سازی معادلات ساختاری تعداد ۴۸۰ نفر به‌عنوان نمونه در نظر گرفته شد. ابزار جمع‌آوری اطلاعات شامل پرسش‌نامه‌های تعدیل‌شده سخت‌کوشی روانی افسانه پورک و واعظ موسوی (۱۳۹۳)، کارآفرینی فردی کردنائیچ (۱۳۸۶) و کارآمدی درونی اصغرنژاد و همکاران (۱۳۸۵) بوده است. روایی صوری و محتوایی پرسش‌نامه‌ها توسط ۹ نفر از اساتید مدیریت ورزشی تأیید شد و از روایی همگرا (میانگین واریانس استخراجی) به‌منظور سنجش روایی سازه پرسش‌نامه‌ها استفاده گردید. پایایی پرسش‌نامه‌ها نیز با آزمون آلفای کرونباخ و پایایی ترکیبی مورد بررسی قرار گرفت و تأیید شد. آزمون سؤالات پژوهش و برازش مدل مفروض آن با مدل‌سازی معادلات ساختاری مبتنی بر حداقل مربعات جزئی انجام شد. **یافته‌ها:** نتایج پژوهش نشان داد، سخت‌کوشی روانی به‌صورت معنی‌داری کارآمدی درونی ($\beta=0/332$) و کارآفرینی فردی ($\beta=0/284$) معلمان ورزش را افزایش می‌دهد. همچنین کارآمدی درونی نیز با وزن رگرسیونی ($\beta=0/573$)، کارآفرینی فردی معلمان ورزش را ارتقاء می‌دهد.

نتیجه‌گیری: ورزش در نظام آموزش و پرورش نیازمند منابع انسانی کارآفرین است که علی‌رغم برخی محدودیت‌های سازمانی، مالی و مادی بتوانند با جذب منابع حامیان مالی و معنوی، استعداد‌های ورزشی مدارس را شناسایی کنند و پرورش دهند. در این تحقیق نشان داده شد که منابع انسانی کارآفرین نیازمند فاکتورهای سخت‌کوشی روانی و خودکارآمدی درونی هستند تا در مواجهه با چالش‌ها، ضمن کنترل موقعیت‌های پیش‌رو، آن‌ها را به فرصت تبدیل کنند.

واژه‌های کلیدی: کارآفرینی فردی، کارآمدی درونی، سخت‌کوشی روانی، معلمان ورزش.

مقدمه

صنعت ورزش به‌عنوان یکی از مهم‌ترین صنایع در جهان است که نرخ رشد بالایی دارد؛ به‌طوری‌که هر ساله به‌طور متوسط حدود ده درصد نرخ رشد خود را تثبیت نموده است. آمار و ارقام پیرامون این موضوع نشان می‌دهد حدود یک درصد از تولید ناخالص جهانی به کارآفرینی اختصاص دارد. بسیاری از سازمان‌ها قدم در مسیر کارآفرینی گذاشته‌اند، صنعت ورزش و سازمان‌های ورزشی کشورهای پیشرفته در پی آن هستند که سود بیشتری از موفقیت را از آن خود کنند (قربانی و وحدانی، ۱۳۹۵).

بسیاری از سازمان‌های ورزش کشور از جمله وزارت ورزش، ادارات کل ورزش و جوانان و فدراسیون‌ها و در وزارت آموزش و پرورش نیز معاونت تربیت‌بدنی و سلامت، دولتی هستند و برای گذران امور خود نیاز به بودجه دولت دارند. حال آنکه به مقدمه‌ای که پیش‌تر گفته شد، پرداختن به کارآفرینی و نوآوری در سازمان‌های ورزشی داخل کشور جهت رقابت با رقبای داخلی و خارجی یک ضرورت است و می‌تواند از گام‌های مهم در تحقق اقتصاد مقاومتی به شمار آید. کورشی^۱ و همکاران (۲۰۱۸) در مطالعه خود با هدف بالا بردن دانش و آگاهی معلمان در مورد اهمیت کارآفرینی با استفاده از مهارت‌های تدریس، تجارب و انگیزه نشان دادند که توسعه برنامه‌های درسی و تنظیم کارگاه‌های کارآفرینی و سمینار، توسعه رفتارهای مبتنی بر نوآوری و کارآفرینی را در معلمان پدید خواهد آورد. در همین راستا ریتن و جانسن^۲ (۲۰۱۸) با معرفی یک رویکرد مبتنی بر کارآفرینی به مطالعه ورزش و آموزش پرداختند و بیان کردند که آموزش و ورزش بایستی بر چگونگی برطرف ساختن موانع موجود بیشتر تمرکز کند. به‌طوری‌که آموزش کارآفرینی در ورزش می‌تواند به معلمان آموزشی کمک کند تا توسعه کارآفرینی را با توجه به ارتباط کارآفرینی با پژوهش‌های علمی و ابتکارات بهبود بخشند.

کارآفرینی فرآیندی است که به کمک آن فرصت‌ها برای خلق محصولات و خدمات آتی کشف، ارزیابی و بهره‌برداری می‌شوند. همچنین، کارآفرینی، ابزاری است که کارآیی اقتصادی را بهبود می‌بخشد. کارآفرینی به دو دسته کارآفرینی فردی و کارآفرینی سازمانی تقسیم می‌شود. اهمیت و قابلیت کارآفرینی سازمانی از این لحاظ کاملاً محسوس شده است که در آن کارکنان به خدمات و محصولات ارائه‌شده توسط سازمان ارزش تازه‌ای می‌دهند به‌گونه‌ای که مورد استقبال مشتریان سازمان قرار می‌گیرد. در کارآفرینی سازمانی، کارکنان سازمان تحت حمایت همه‌جانبه سازمان به نوآوری در محصول و خدمات می‌پردازند به گونه‌ای که منابع درآمدی سازمان حاصل از فروش یا ارائه محصولات یا خدمات جدید رشد قابل ملاحظه‌ای دارد. توجه به این نکته ضروری است که سازمان‌ها تنها با داشتن تعدادی افراد خلاق و کارآفرین نمی‌توانند در رقابت میان سازمان‌ها پیروز شوند، بلکه باید موقعیتی فراهم کرد تا در همه کارکنان روحیه کارآفرینی ایجاد شود و آن‌ها بتوانند فعالیت‌های کارآفرینانه فردی یا گروهی خود را به راحتی به اجرا درآورند. کارآفرینی فرایند پویایی از چشم‌انداز، تغییر و تکوین است که نیاز به استفاده از انرژی و اشتیاق جهت ایجاد و اجرای عقاید جدید و راه‌حل‌های خلاق دارد. در مواقعی که کارآفرینی در سازمان مورد استقبال و حمایت همه‌جانبه نباشد، کارآفرین می‌تواند با محوریت خود به خلق ارزش یا بازآفرینی ارزش خدمات و کالای ارائه شده اقدام کند. کارآفرین فردی کسی است که مسئولیت تأمین منابع لازم جهت شروع، رشد و توسعه فرآیند، محصول یا خدمت جدید را بر عهده می‌گیرد. تفاوت کارآفرینی سازمانی و فردی در حمایت سازمان از شخص کارآفرین است. در نوع سازمانی، فرد کارآفرین تحت حمایت، تشویق و ترغیب یک سازمان فعالیت‌های خود را به ثمر می‌رساند اما در کارآفرین فردی، خود شخص متمرکز بر نوآوری، رشد و توسعه خدمات جدید است (کوراتکو و آندرتش، ۲۰۰۹).

1. Qershi
2. Ratten and Jones
3. Kratko and Audretsch

کردنایج (۱۳۸۶) هشت ویژگی عمده کارآفرینان فردی را برشمرد که شامل کانون کنترل، رؤیاپردازی، سلاست فکری، ریسک‌پذیری متعادل، توفیق‌طلبی، چالش‌طلبی، تحمل ابهام و عمل‌گرایی است. توسعه ویژگی کارآفرینی فردی خود تحت تأثیر برخی عوامل درونی و محیطی فرد است. برخی از محققان، سخت‌کوشی روانی را به‌عنوان فاکتور مؤثر بر تقویت کارآفرینی درونی برشمردند (ما و تان، ۲۰۰۶ و مالزسواسکا، ۲۰۱۶). سخت‌کوشی روانی به‌عنوان عاملی برای ارتقای سلامت تلقی می‌شود و نوعی سبک شخصیتی است که مجموعه‌ای از صفات روانی را در بر می‌گیرد. افرادی که از این سبک شخصیتی برخوردارند در مقایسه با کسانی که در برابر مشکلات به زانو درآمده و تسلیم شده‌اند تجربه‌های زندگی را عمدتاً تجربه‌های مثبت قلمداد می‌کنند و نسبت به آن‌ها احساسی از نوع تعهد دارند؛ به عبارت دیگر، مشکلات را به‌عنوان بخشی از زندگی و فرصتی برای یادگیری، پیشرفت و رشد دانش در نظر می‌گیرند (کراست و کلاف، ۲۰۱۱). جونز^۴ (۲۰۰۲) سخت‌کوشی روانی را داشتن تمرکز، اعتماد به نفس، کنترل و مصمم بودن در شرایط استرس‌زای زندگی تعریف کرده است. افراد سرسخت نسبت به رویدادهای زندگی احساس کنترل بیشتری دارند. آن‌ها معتقدند که شخصاً در پیامدهای زندگی نقش تعیین‌کننده داشته‌اند و کم‌وبیش این پیامدها در قلمرو کنترل آن‌ها قرار می‌گیرد. این‌گونه افراد پافشاری زیادی بر مسئولیت خود نسبت به زندگی دارند و احساس می‌کنند بدون راهنمایی دیگران قادرند به‌طور مستقل فعالیت کنند و باور دارند که با استفاده از دانش، مهارت و قدرت انتخاب می‌توان رویدادهای زندگی را پیش‌بینی و کنترل کرد و بر این اساس در مواجهه با مشکلات، بیشتر بر مسئولیت خودشان تأکید دارند. کلاف^۵ و همکاران (۲۰۰۲) مفهوم سرسختی ذهنی یا سخت‌کوشی روانی را تحت عنوان چهار مؤلفه کنترل، تعهد^۶، چالش^۷ و اعتماد^۸ در نظر گرفتند. کنترل یعنی، افراد به‌جای این که تحت کنترل باشند، توانایی خود را در مواجه شدن با بسیاری از چیزها به‌طور همزمان نشان می‌دهند. تعهد به این معنی است که افراد مسئولیت موقعیت‌های ایجاد شده را به‌صورت فعال به عهده می‌گیرند و با وجود مشکلات اهدافشان را دنبال می‌کنند. چالش به افراد کمک می‌کند تا تهدیدهای بالقوه را با وجود تغییرات مداوم به‌عنوان فرصتی برای رشد و پیشرفت فردی در نظر بگیرند. اعتماد به معنای توانایی حفظ خودباوری علی‌رغم شکست و مرعوب نشدن از حریفان است. افرادی که در این رویکرد متعهد قلمداد می‌شوند، با باور ارزش‌های خودشان و فعالیت‌هایی که انجام می‌دهند، اطمینان دارند که قادرند زندگی را در جهتی که برای آن‌ها جالب و با معنا باشد، تغییر دهند. مارچانت^۹ و همکاران (۲۰۰۹) دریافته‌اند که سخت‌کوشی روانی بر عملکرد مدیران تأثیر مثبتی دارد. با توجه به فضای رقابتی در عرصه ورزش و اهمیت رشد و سودهی کارآفرینی به نظر می‌رسد نیروی انسانی کارآفرین با تکیه بر سخت‌کوشی روانی می‌توانند مدیریت استعدادها و فرصت‌های پیش‌رو سازمان‌ها را داشته باشند. گلبی و شیرد^{۱۰} (۲۰۰۷) طی مطالعه‌ای رابطه عملکرد تحصیلی دانشجویان دوره کارشناسی ورزش را با مؤلفه‌های سخت‌کوشی روانی بررسی کردند، نتایج نشان داد تعهد و نمره کنترل سخت‌کوشی روانی به‌طور مثبت و معنی‌داری با ملاک‌های موفقیت تحصیلی هم‌ستگی دارد. به‌خصوص این که نقش تعدیل‌کننده تعهد در عملکرد تحصیلی برای معلمان و محققان، معانی تلویحی داشت. تحقیقات مدی^{۱۲} (۲۰۰۶) نشان داد که توسعه سخت‌کوشی روانی منجر به سطح بالاتری از عملکرد، توانایی بالاتری برای مقابله با استرس و

1. Ma and Tan
2. Maleszewska
3. Gust and Clough
4. Jones
5. Clough
6. Control
7. Commitment
8. Challenge
9. Confidence
10. Marchant and Golpy and shird
11. Maki

0
1
2

کمک به کارمندان جهت انعطاف‌پذیری بیشتر می‌شود. همچنین در مطالعه‌ای دیگر هیونن و کورولا (۲۰۰۳) نشان دادند بین راهبرد سازمانی با گرایش‌های کارآفرینانه سازمانی، نوآوری، پیشتازی در بازار و ریسک‌پذیری رابطه معنی‌داری وجود دارد. در همین راستا پژوهش رشید و رشید (۲۰۰۴) نشان داد که ویژگی‌های اعتماد به نفس، نیاز به پیشرفت و کنترل درونی از مهم‌ترین ویژگی‌های کارآفرینی است. با توجه به منابع برر سی شده می‌توان این‌گونه استنباط کرد که اگر کارکنان سازمان‌ها علاوه بر ویژگی سخت‌کوشی روانی دارای نوآوری و خلاقیت نیز باشند، احتمالاً می‌توانند با سخت‌کوشی روانی خودشان ایده‌های جدیدی را بروز دهند، آن‌ها را امتحان کنند و نتایج مثبتی بگیرند؛ بنابراین، می‌توانند در اداره امور محول شده بهتر عمل کنند و کارآفرینانی موفق‌تر باشند.

از سویی دیگر، اوزگن و بارون (۲۰۰۷) نشان دادند که خودکارآمدی به‌طور قابل توجهی با تشخیص فرصت مرتبط است؛ به این معنا که افرادی با سطح بالاتری از خودکارآمدی، در کارآفرینی فردی شایسته‌تر خواهند بود. منظور از کارآمدی درونی توانایی فرد برای انجام دادن یک فعالیت است، این‌که تا چه اندازه یک فرد توانایی انجام دادن یک فعالیت کارآفرینانه را در خود احساس می‌کند (لینان^۴ و همکاران، ۲۰۰۵). در این راستا جیراج و ماریچ^۵ (۲۰۱۳) بیان کردند کارآمدی درونی یکی از مهم‌ترین ویژگی‌های فردی کارآفرینان است و با بهره‌گیری از معادلات ساختاری تأثیر کارآمدی درونی بر کارآفرینی فردی را نشان دادند. همچنین داگلاس^۶ (۲۰۱۲) کارآمدی درونی کارآفرینان را از عوامل کسب موفقیت در کارآفرینی فردی گزارش کرده است. در پژوهشی دیگر می^۷ و همکاران (۲۰۱۷) با بهره‌گیری از معادلات ساختاری نشان می‌دهند کارآمدی درونی کارآفرینان بر تصمیم به کارآفرینی آن‌ها دارای اثر معناداری است. بارانی و زرافشانی (۱۳۸۸) نیز نشان داده‌اند رابطه مثبت و معناداری میان کارآمدی درونی و نیت کارآفرینی وجود دارد. از دیگر تحقیقاتی که اثر سخت‌کوشی روانی بر خودکارآمدی را بررسی کرده است می‌توان به استازکوویچ^۸ و همکاران (۲۰۱۸) اشاره کرد که در پژوهش خود اثر سخت‌کوشی روانی را بر کارآمدی درونی دانشجویان معنادار گزارش کردند و نیز نتیجه گرفتند کارآمدی درونی از عوامل اثرگذار بر موفقیت عملکرد تحصیلی دانشجویان است.

از آنجایی که فرد کارآفرین همواره طی فعالیت کارآفرینانه در معرض ریسک، خطر و شرایط استرس‌زا قرار دارد، لذا ناگزیر باید این شرایط را درک، کنترل و در جهت مثبت هدایت کند. به نظر می‌رسد چنانچه کارآفرینی با سخت‌کوشی روانی همراه نباشد با توجه به تغییر و تحولات فزاینده سازمان‌ها در عصر کنونی، افراد در دنیای متغیر امروزی پیشرفت چشمگیری نخواهند داشت، آن‌چنان‌که باید و شاید اثربخش و کارا نخواهند بود و حتی ممکن است از دور رقابت‌ها حذف شوند. سازمان‌های ورزشی نیز از این امر مستثنا نیستند. از این‌رو پرداختن به این موضوع اهمیت ویژه‌ای دارد.

کارآفرینی، بازآفرینی ارزش یا خلق ارزش یک محصول قدیمی است. سال‌هاست که ورزش مدارس دچار چالش‌هایی در بخش بودجه و اجرا است (بخشی از مصاحبه وزیر اسبق وزارت آموزش و پرورش و عضو کمیسیون آموزش مجلس شورای اسلامی، ۱۳۹۵ به نقل از خبرگزاری ایسنا، اسماعیلی، ۱۳۹۵). سالیانه تعداد بسیاری از استعدادهای پنهان ورزشی در مدارس به دلایل محدودیت‌های مالی و مادی، در مسابقات سطح شهرستان، استان، منطقه و حتی ملی حضور نمی‌یابند. بدیهی است که آمادگی برای حضور در مسابقات به بودجه نیازمند است. آماده‌سازی تیم‌های ورزشی شامل مهیا نمودن فضای تمرین، امکانات اردو،

1. Heounen and Korvela
2. Rasheed and Rasheed
3. Ogen and Baron
4. Inan
5. Jeraj and Marič
6. Douglas
7. Mei
8. Sajakovic

تغذیه، ایاب و ذهاب، دستمزد مربی، سرپرست تیم و تجهیزات هر رشته، تجهیزات پزشکی و مواردی از این قبیل، مستلزم صرف هزینه است؛ حال آنکه با تکیه بر بودجه‌های دولتی که وزارت آموزش و پرورش در اختیار مراکز استانی و شهرستان‌ها و مدارس قرار می‌دهد، مدیریت این هزینه‌ها کار سختی به نظر می‌رسد تا آنجا که بسیاری از مدارس علیرغم شایستگی تیم‌های ورزشی خود، از اعزام تیم منصرف می‌شوند و بسیاری از استعدادها و ورزشی، امکان حضور در مسابقات ملی، منطقه‌ای، جهانی و بین‌المللی را ندارند.

ورزش مدارس به عنوان یک خدمت ورزشی، قلمداد می‌شود اما این محصول ورزشی تا به امروز، با بودجه‌های دولتی تأمین شده است. از این رو به نظر می‌رسد کیفیت مطلوبی در مسابقات و فضاها و ورزشی مدارس ارائه نمی‌شود اما با کارآفرینی در خدمات ورزش مدارس می‌توان شاهد رشد و توسعه مسابقات ورزشی مدارس بود. همان‌طور که اشاره شد کارآفرینی همان خلق ارزش یا بازآفرینی ارزشی برای یک خدمت قدیمی است؛ به نظر می‌رسد اگر یک معلم به‌رغم محدودیت‌های مالی از سوی اداره کل و خود مدرسه، بتواند با ایجاد تعاملات شایسته و علمی این محصول (مسابقات و فعالیت‌های ورزشی مدرسه) را به جامعه شهر، روستا یا استان خود ارائه کند، می‌تواند حمایت‌های مادی و معنوی کسب شده را در راه تأمین هزینه‌های مسابقات ورزشکاران دانش‌آموز به کار گیرد. به نظر می‌رسد، معلمان ورزش کارآفرین با وجود داشتن حداقل امکانات با سخت‌کوشی روانی و خودکارآمدی در محیط کار می‌توانند با عبور از مشکلات و کاستی‌ها، ورزش مدارس را رونق بخشند و با اقداماتی کارآفرینانه همچون جذب سرمایه‌گذاران ورزشی و غیرورزشی، جذب خیرین فعال، جذب مربیان و سرپرستان داوطلب، استفاده از زمین‌های بازی مجهز، دستگاه‌های دیگر سازمان‌های داوطلب و غیره در جهت توسعه ورزش در مدارس و تقویت تیم‌های ورزشی دانش‌آموزی گامی مهم بردارند. با وجود این که تحقیقات گسترده‌ای در زمینه کارآفرینی انجام شده است اما تحقیقاتی که به مطالعه اثر دو عامل درونی و فردی سخت‌کوشی روانی و خودکارآمدی بر کارآفرینی مستقل معلمان ورزشی پرداخته باشد، مشاهده نشد. از این رو انجام این پژوهش ضرورت دارد. تا به این سؤال پاسخ دهد که آیا متغیرهای فردی سخت‌کوشی روانی و کارآمدی درونی بر کارآفرینی فردی معلمان ورزش تأثیرگذار است؟ نتایج این تحقیق می‌تواند به مدیران ارشد ورزش نظام آموزش و پرورش و معلمان ورزش کمک کند تا با شناسایی عوامل تأثیرگذار بر کارآفرینی، مقدمات توسعه و پرورش استعدادها و ورزشی مدارس را فراهم آورند. از این رو هدف اصلی پژوهش ارائه مدل اثر سخت‌کوشی روانی بر کارآفرینی فردی با تأکید بر نقش میانجی کارآمدی درونی در معلمان ورزش استان گلستان بود.

روش‌شناسی

این پژوهش از نوع همبستگی و مبتنی بر مدل‌سازی معادلات ساختاری است که به شیوه میدانی به اجرا درآمد. جامعه آماری پژوهش از معلمان ورزش آموزش و پرورش استان گلستان تشکیل شده است که تعداد آن‌ها ۶۵۰ نفر برآورد می‌شود. حجم نمونه‌های شرکت‌کننده در پژوهش به روش نمونه‌گیری معادلات ساختاری تعیین شده است. در روش مدل‌سازی معادلات ساختاری به ازای هر متغیر مشاهده‌شده در مدل، گردآوری ۵ تا ۱۵ نمونه قابل قبول است. با توجه به تعداد گویه‌های پرسشنامه (۵۵ گویه) تعداد پرسشنامه سالم جمع آوری شده به روش در دسترس، ۴۸۰ عدد بود. روش در دسترس از آن جهت مورد استفاده قرار گرفت که همکاری معلمان محترم ورزش به‌صورت داوطلبانه بود؛ از این رو استفاده نکردن از روش طبقه‌ای جهت توزیع پرسشنامه‌ها، از محدودیت‌های این تحقیق بود.

به‌علت تعداد زیاد گویه‌های پرسشنامه‌ها، هفت نفر از اساتید مدیریت ورزشی و روانشناسی ورزشی سه پرسشنامه استاندارد استفاده شده در این تحقیق را تعدیل کردند. اولین پرسشنامه استاندارد مورد استفاده، پرسشنامه سخت‌کوشی روانی تعدیل شده افسانه پورک و واعظ موسوی (۱۳۹۳) بود که از ۲۴ سؤال برای سنجش شش خرده‌مقیاس سخت‌کوشی روانی شامل چالش،

تعهد، کنترل هیجانی، کنترل زندگی، اعتماد به توانایی‌ها و اعتماد بین فردی بهره گرفته شد. دومین پرسشنامه (تعدیل شده) ۲۳ سؤالی، پرسشنامه استاندارد سنجش ویژگی‌های کارآفرینی فردی (کردنائیج، ۱۳۸۶) بود که هشت ویژگی عمده کارآفرینان شامل کانون کنترل، رؤیادرازی، سلاست فکری، ریسک‌پذیری متعادل، توفیق‌طلبی، چالش‌طلبی، تحمل ابهام و عمل‌گرایی را می‌سنجد. گویه‌های پرسشنامه با مقیاس ۵ ارزشی لیکرت (۱=کاملاً مخالفم تا ۵=کاملاً موافقم) سنجیده شد اما سؤالات مربوط به تحمل ابهام بر اساس (۱=کاملاً موافقم تا ۵=کاملاً مخالفم) سنجیده شد. همچنین در این تحقیق از پرسشنامه تعدیل شده ۸ سؤالی کارآمدی درونی شوارزر و جروسالم^۱ که به ترجمه اصغرنژاد و همکاران (۱۳۸۵) بود، استفاده شد. گویه‌های این بخش از پرسشنامه بر اساس (۱=کاملاً ناصحیح است تا ۴=کاملاً صحیح است) سنجش شد.

۹ نفر از اساتید مدیریت ورزشی روایی صوری و محتوایی پرسشنامه را تأیید کردند و برای بررسی روایی سازه از روایی همگرا (میانگین واریانس استخراجی) استفاده شد. همچنین پایایی پرسشنامه پژوهش با آزمون آلفای کرونباخ و پایایی ترکیبی مورد تأیید قرار گرفت. بسیاری از پژوهشگران استفاده از معادلات ساختاری را معادل استفاده از تحلیل مبتنی بر کوواریانس می‌دانند اما صورت دیگری از مدل‌سازی معادلات ساختاری، مبتنی بر واریانس نیز وجود دارد که به پیش‌فرض‌هایی همچون توزیع نرمال و حجم بالای نمونه‌ها متکی نیست (عادل آذر و همکاران، ۱۳۹۱). جهت ویژگی‌های ذکر شده در این پژوهش، آزمون سؤالات و برازش مدل با مدل‌سازی معادلات ساختاری مبتنی بر حداقل مربعات جزئی صورت پذیرفت که در آن برازش مدل به سه شیوه برازش مدل اندازه‌گیری، برازش مدل ساختاری و برازش مدل کلی مورد بررسی قرار گرفت و از نرم‌افزار اسمارت پی‌ال‌اس برای تجزیه و تحلیل داده‌ها استفاده شد.

یافته‌ها

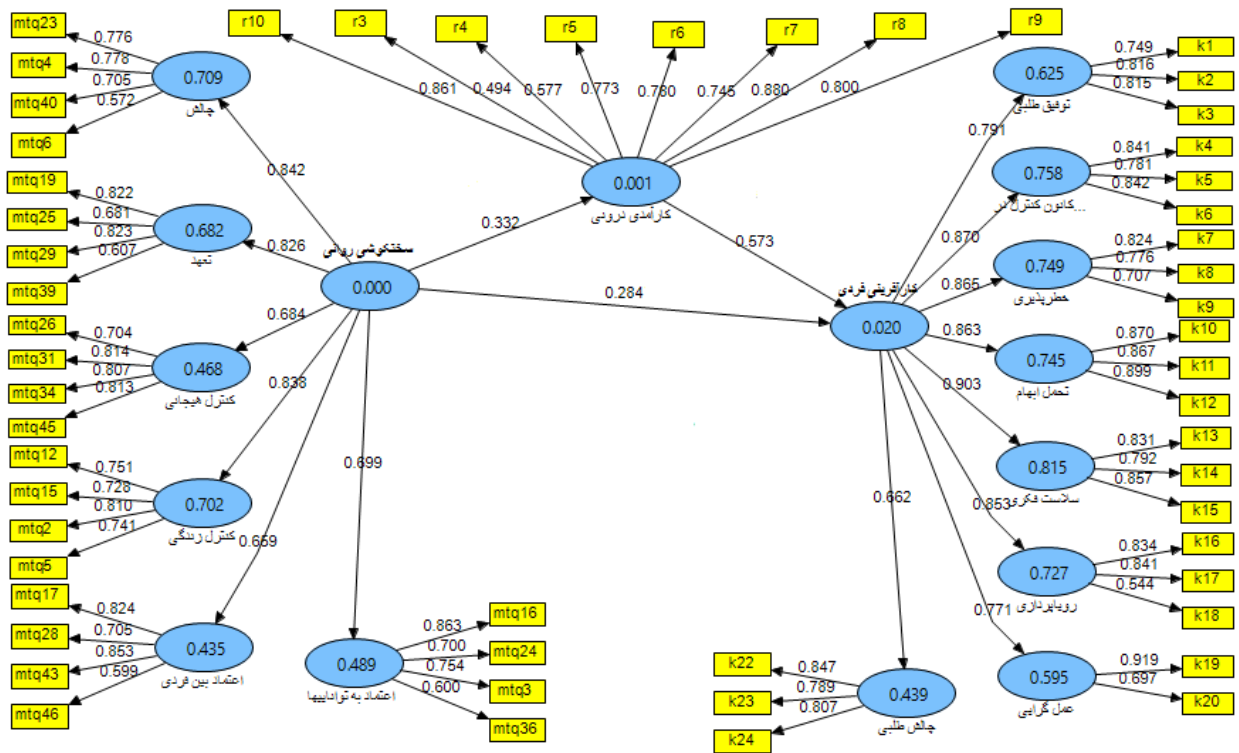
ویژگی‌های جمعیت‌شناختی نمونه‌های شرکت‌کننده در تحقیق به تفکیک سن، جنسیت و میزان تحصیلات در جدول شماره ۱ ارائه شده است.

جدول ۱. جنسیت، سن و میزان تحصیلات نمونه‌های شرکت‌کننده در تحقیق

جنسیت	درصد	سن	درصد	تحصیلات	درصد
آقایان	۵۸/۷۵	زیر ۳۰ سال	۱۵/۸	کاردانی	۵
		۳۱ تا ۳۵ سال	۳۹/۶	کارشناسی	۶۴/۲
		۳۶ تا ۴۰ سال	۳۵	کارشناسی ارشد	۲۸/۳
بانوان	۴۱/۲۵	بالای ۴۱ سال	۹/۶	دکتری	۲/۵

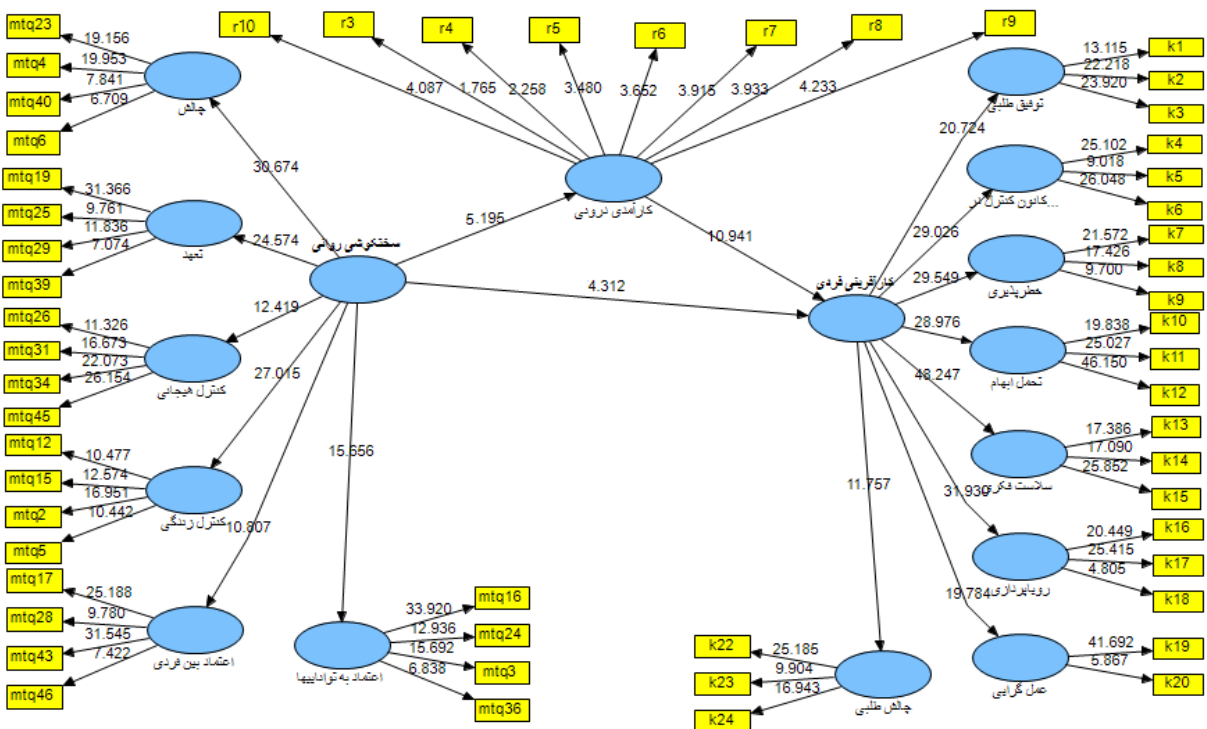
اولین معیار ارزیابی برازش مدل در روش معادلات ساختاری مبتنی بر حداقل مربعات جزئی، بررسی برازش مدل اندازه‌گیری پژوهش است. برازش مدل اندازه‌گیری شامل پایایی و روایی همگرایی مدل می‌شود. برای بررسی پایایی از آلفای کرونباخ، پایایی ترکیبی و ضرایب بارهای عاملی و برای بررسی روایی همگرایی مدل تحقیق از معیار میانگین واریانس استخراج‌شده بهره گرفته می‌شود. شکل ۱ مدل ساختاری پژوهش را همراه با ضرایب مسیر نشان می‌دهد.

1. Schwarzer and Jerusalem
2. SMART PLS

شکل ۱. مدل ساختاری پژوهش همراه با ضرایب مسیر

همچنین شکل ۲ مدل ساختاری پژوهش را همراه با ضرایب معناداری نشان می‌دهد.

شکل ۲. مدل ساختاری پژوهش همراه با ضرایب معناداری

ضرایب بارهای عاملی هر یک از گویه‌های تشکیل دهنده مدل تحقیق می‌بایست بزرگ‌تر از ۰/۴ گزارش شود تا اولین معیار برای تأیید برازش مدل اندازه‌گیری به وجود بیاید (هلند؛ ۱۹۹۰). جدول شماره ۲ ضرایب بارهای عاملی را پس از حذف گویه‌هایی که بار عاملی مناسبی نداشتند، نشان می‌دهد.

جدول ۲. ضرایب بارهای عاملی گویه‌های مدل تحقیق

بار عاملی	عوامل و ابعاد	گویه‌ها
	سخت‌کوشی روانی	
۰/۷۷۶		چالش
۰/۷۷۸		به خوبی از عهده مشکلاتی که به وجود می‌آید برمی‌آیم.
۰/۷۰۵		معمولاً چالش‌ها باعث می‌شود تا بهترین عملکرد را داشته باشم.
۰/۵۷۲		معمولاً اگر تغییری در جریان زندگی‌ام ایجاد شود از آن استقبال می‌کنم.
۰/۸۲۲	تعهد	تغییرات غیرمنتظره در برنامه کاری‌ام، مرا سردرگم می‌کند.
۰/۶۸۱		در انجام وظایفی که به من محول شده شخص قابل اطمینانی هستم.
۰/۸۲۳		همیشه سعی می‌کنم صد در صد تلاشم را انجام دهم.
۰/۶۰۷		در برابر مشکلات تسلیم می‌شوم.
۰/۷۰۴	کنترل هیجانی	معمولاً برای مدت طولانی می‌توانم به تلاش ذهنی در سطح بالا ادامه دهم.
۰/۸۱۴		وقتی ناراحت و دلخور می‌شوم آن را بروز می‌دهم تا دیگران هم بفهمند.
۰/۸۰۷		حتی وقتی که تحت فشار شدید هستم، آرامشم را حفظ می‌کنم.
۰/۸۱۳		به‌طور کلی احساساتم را از دیگران پنهان می‌کنم.
۰/۷۵۱	کنترل زندگی	معمولاً می‌توانم بر حالت عصبی خودم غلبه کنم.
۰/۷۲۸		به‌طور کلی احساس می‌کنم، بر آن چه در زندگی‌ام رخ می‌دهد کنترل دارم.
۰/۸۱۰		هر وقت سعی می‌کنم برنامه‌ریزی برای چیزی داشته باشم، به نظر می‌رسد عوامل غیرمنتظره آن را خراب می‌کنند.
۰/۷۴۱		به‌طور کلی احساس می‌کنم که بر خودم کنترل دارم.
۰/۸۲۴	اعتماد بین فردی	هنگام کار کردن با دیگران، شخص کاملاً مؤثری هستم.
۰/۷۰۵		معمولاً اگر چیزی برای گفتن داشته باشم، آن را به‌وضوح بیان می‌کنم.
۰/۸۵۳		معمولاً احساس می‌کنم از بودن در جمع هراس دارم.
۰/۵۹۹		اگر احساس کنم افرادی دچار اشتباه شده‌اند، بدون هراس با آن‌ها در مورد اشتباهشان بحث می‌کنم.
۰/۸۶۳	اعتماد به توانایی	اگر بحثی به وجود آید، حتی اگر بر این باور باشم که حق با من است تسلیم می‌شوم.
۰/۷۰۰		معمولاً شخص خوش‌بینی هستم.
۰/۷۵۴		حتی وقتی که همه چیز اشتباه است، خودم را سرزنش نمی‌کنم.
۰/۶۰۰		به‌طور کلی احساس می‌کنم که شخص باارزشی هستم.
	کارآمدی درونی	
۰/۴۹۴		اگر به‌سختی تلاش کنم همیشه می‌توانم حل مسائل دشوار را مدیریت کنم
۰/۵۷۷		اگر کسی با من مخالفت کند من می‌توانم راه و روشی پیدا کنم برای دست‌یافتن به آنچه می‌خواهم
۰/۷۷۳		برای من چسبیدن به اهدافم و رسیدن به مقاصدم آسان است.
۰/۷۸۰		من مطمئنم که می‌توانم به‌طور مؤثری با رویدادهای غیرمنتظره برخورد کنم.
۰/۷۴۵		به‌خاطر کاردانی‌ام می‌دانم که چطور موقعیت‌های پیش‌بینی نشده را مدیریت کنم

۰/۸۸۰	اگر تلاش لازم را داشته باشم می توانم اکثر مسائل را حل کنم.
۰/۸۰۰	زمانی که با مشکلات روبرو می شوم می توانم آرام بمانم زیرا به توانایی های مقابله ای خود تکیه می کنم.
۰/۸۶۱	زمانی که با مشکلی مواجه می شوم معمولاً می توانم چندین راه حل پیدا کنم.
کارآفرینی فردی	
۰/۷۴۹	توفیق طلبی سعی می کنم کار خود را حتی با وجود موانع زیاد ادامه دهم.
۰/۸۱۶	وقتی کاری را شروع می کنم، آن را تا دستیابی به نتیجه موفق ادامه می دهم.
۰/۸۱۵	کارهایی را که توانایی مرا افزایش می دهند، به کارهای آسان ترجیح می دهم.
۰/۸۴۱	هرچه از زندگی بخواهم به دست می آورم زیرا در راه رسیدن به آن سخت کار می کنم.
۰/۷۸۱	درونی افراد معمولاً به آنچه استحقاقش را دارند، دست می یابند.
۰/۸۴۲	به قدرت خودم برای تحقق هدفها معتقدم.
۰/۸۲۴	ریسک پذیری زمانی که اکثر افراد احتمال شکست کاری می دهند باز هم حاضرم ریسک انجام آن را بپذیرم.
۰/۷۷۶	اگر نتیجه انجام کاری به خطر کردنش بیارزد حتی با وجود مخالفت دیگران آن را انجام می دهم.
۰/۷۰۷	خطراتی که می پذیرم با نتایجی که به دست می آورم توجیه می شود.
۰/۸۷۰	سلاست فکری اگر از من دعوت شود به انجمن شهر برای دریافت کمک مالی پیشنهادهایی ارائه دهم به راحتی از عهده این کار برمی آیم.
۰/۸۶۷	اگر به طور غیرمنتظره از من بخواهند بیش از پنج دقیقه در مورد یک موضوع صحبت کنم، به راحتی از پس آن بر می آیم.
۰/۸۹۹	کارها را باید به شیوه های آزمون شده انجام داد.
۰/۸۳۱	عملگرایی از خوب انجام دادن وظایف خود لذت می برم.
۰/۷۹۲	افرادی را که در جامعه به موفقیت بالایی رسیده اند تحسین می کنم.
۰/۸۵۷	تحمل ابهام قبل از انجام هر تصمیمی، مایلم تمام حقایق را بدانم، حتی اگر مدت زیادی طول بکشد.
۰/۸۳۴	کارها را باید به شیوه های آزمون شده انجام داد.
۰/۸۴۱	فعالیت های آشنا را به فعالیت های نا آشنا ترجیح می دهم.
۰/۵۴۴	رؤیابداری برخی اوقات مردم ایده های مرا غیرعادی و دست نیافتنی می پندارند.
۰/۹۱۹	در مراحل انجام هر کاری، ایده های جدید دارم.
۰/۶۹۷	برای انجام کارهایی که قبلاً هیچ کس انجام نداده است، اغلب به تخیل روی می آورم.
۰/۸۴۷	چالش طلبی هنگام تعیین هدف برای فعالیت های خود، ترجیح می دهم هدف های سخت را انتخاب کنم.
۰/۷۸۹	به حل مسائل پیچیده و مبهم علاقه مندم.
۰/۸۰۷	برای انجام یک کار پیچیده معمولاً چندین روش پیشنهاد می کنم.

از آنجا که شکل ۱ و جدول ۲ ضرایب بارهای عاملی را بیشتر از ۰/۴ گزارش می کند و شکل ۲ نشان می دهد این ضرایب در سطح ۰/۰۵ معنادارند، مناسب بودن ضرایب بارهای عاملی تأیید می شود.

همچنین جدول ۳ نتایج معیار آلفای کرونباخ و پایایی ترکیبی و روایی همگرایی متغیرهای پنهان پژوهش را نشان می دهد.

جدول ۳. نتایج معیار آلفای کرونباخ و پایایی ترکیبی و روایی همگرایی متغیرهای پنهان پژوهش

متغیرهای مکنون	پایایی مدل		روایی همگرایی مدل
	ضریب آلفای کرونباخ	ضریب پایایی ترکیبی	
کارآفرینی	۰/۷۱۰	۰/۸۳۶	۰/۶۳۰
فردی	۰/۷۵۹	۰/۸۶۱	۰/۶۷۵
توفیق‌طلبی	۰/۷۵۶	۰/۸۱۳	۰/۵۹۳
کانون کنترل درونی	۰/۸۵۳	۰/۹۱۸	۰/۷۷۲
خطرپذیری	۰/۷۶۹	۰/۸۶۶	۰/۶۸۴
تحمل ابهام	۰/۷۱۳	۰/۷۹۰	۰/۵۶۶
سلاست فکری	۰/۷۲۸	۰/۷۹۶	۰/۶۶۵
رؤیابرداری	۰/۷۵۵	۰/۸۵۵	۰/۶۶۳
عمل‌گرایی	۰/۷۸۴	۰/۸۰۲	۰/۵۰۸
چالش‌طلبی	۰/۷۱۷	۰/۸۲۵	۰/۵۴۶
سخت‌کوشی	۰/۷۹۲	۰/۸۶۵	۰/۶۱۷
روانی	۰/۷۵۳	۰/۸۴۳	۰/۵۷۴
چالش	۰/۷۳۸	۰/۸۶۳	۰/۵۶۵
تعهد	۰/۷۲۰	۰/۸۲۲	۰/۵۴۰
کنترل هیجانی	۰/۹۱۲	۰/۹۳۰	۰/۶۳۱
کنترل زندگی			
اعتماد بین فردی			
اعتماد به توانایی‌ها			
کارآمدی درونی			

مقدار آلفای کرونباخ و پایایی ترکیبی بیشتر از ۰/۷ گزارش شده است: بنابراین، می‌توان مناسب بودن وضعیت پایایی پژوهش را تأیید نمود و با توجه به این‌که مقدار میانگین واریانس استخراج شده بیشتر از ۰/۵ گزارش شده است، روایی همگرایی پژوهش نیز تأیید می‌شود. از این‌رو بر اساس یافته‌های تحقیق برآزش مدل اندازه‌گیری پژوهش مورد تأیید قرار می‌گیرد. علاوه بر روایی همگرا جهت بررسی روایی از روایی واگرا نیز استفاده شده است. در روایی واگرا ریشه دوم میانگین واریانس استخراج شده برای هر عامل، باید بزرگ‌تر از مقادیر همبستگی آن عامل با سایر عوامل باشد. جدول ۴ نتایج روایی واگرای مدل تحقیق را نشان می‌دهد.

جدول ۴. نتایج روایی واگرایی مدل تحقیق

۱۵	۱۴	۱۳	۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱
														۰/۷۳
													۰/۷۵	۰/۴۷
												۰/۸۷	۰/۰۸	۰/۰۲
												۰/۷۳	۰/۴۹	۰/۴۵
										۰/۷۹	۰/۰۶	۰/۶۴	-۰/۰۴	-۰/۰۴
									۰/۷۷	۰/۶۹	۰/۰۱	۰/۷۴	۰/۰۵	-۰/۰۲
								۰/۷۵	۰/۷۰	۰/۵۵	۰/۰۲	۰/۶۷	۰/۰۶	-۰/۰۱
							۰/۸۲	۰/۷۰	۰/۷۳	۰/۶۶	۰/۰۸	۰/۷۵	۰/۱۱	۰/۰۶
						۰/۸۱	۰/۶۶	۰/۷۱	۰/۵۸	۰/۵۲	۰/۰۱	۰/۶۵	۰/۰۸	۰/۰۳
					۰/۷۱	-۰/۰۱	۰/۰۵	-۰/۰۶	۰/۰۳	۰/۰۱	۰/۷۰	۰/۰۲	۰/۴۸	۰/۴۶
				۰/۸۱	-۰/۰۵	۰/۵۳	۰/۵۹	۰/۵۵	۰/۴۴	۰/۴۰	-۰/۰۵	۰/۴۸	۰/۰۰	-۰/۰۲
		۰/۷۹	-۰/۶۶	۰/۰۰	۰/۷۷	۰/۷۷	۰/۰۲	۰/۷۱	۰/۷۷	۰/۰۵	۰/۷۶	۰/۰۶	۰/۰۰	
	۰/۸۲	۰/۱۲	۰/۵۰	۰/۰۰	۰/۵۷	۰/۷۵	۰/۶۶	۰/۷۵	۰/۷۲	۰/۰۵	۰/۰۵	۰/۰۵	۰/۰۰	
۰/۷۵	۰/۰۶	-۰/۰۲	-۰/۰۴	۰/۶۹	-۰/۰۲	۰/۰۶	-۰/۰۸	-۰/۰۶	۰/۰۱	۰/۶۶	۰/۰۰	۰/۳۸	۰/۴۹	
۰/۷۸	۰/۴۵	-۰/۰۱	-۰/۰۱	۰/۰۳	۰/۳۹	-۰/۰۳	۰/۰۱	-۰/۰۲	-۰/۰۴	۰/۰۰	۰/۵۴	۰/۰۱	۰/۳۰	۰/۵۲

جدول ۴ قابل قبول بودن روایی واگرایی هر یک از عوامل را نشان می دهد.

دومین معیار برازش مدل، برازش مدل ساختاری پژوهش است که با بررسی معناداری روابط مدل و ارزیابی ضریب تعیین یا همان R^2 مربوط به متغیرهای پنهان درون زای مدل صورت می پذیرد. شکل ۱ مقادیر R^2 متغیرهای درون زای تحقیق را قابل قبول گزارش می کند و شکل ۲ تمامی روابط موجود را در سطح ۰/۰۵ معنادار نشان می دهد که بر اساس آن می توان برازش مدل ساختاری پژوهش را نیز تأیید کرد.

سومین معیار برازش مدل، برازش مدل کلی است که با معیارهای GOF و F^2 نشان داده می شود. سه مقدار ۰/۰۱، ۰/۲۵ و ۰/۳۶ مقادیر ضعیف، متوسط و قوی GOF معرفی شده اند (وتزلس و همکاران، ۲۰۰۹). این معیار از رابطه زیر به دست می آید. جدول ۵ مقدار GOF که نشان دهنده برازش مدل کلی است را نمایش می دهد.

$$GOF = \sqrt{\text{Communalities}} \times R^2$$

جدول ۵. برازش مدل کلی

متغیرهای مکنون	مقادیر اشتراکی	R ²
اعتماد به توانایی‌ها	۰/۵۴	۰/۴۹
اعتماد بین فردی	۰/۵۶	۰/۴۳
تحمل ابهام	۰/۷۷	۰/۷۴
تعهد	۰/۵۴	۰/۶۸
توفیق‌طلبی	۰/۶۳	۰/۶۲
خطرپذیری	۰/۵۹	۰/۷۴
رؤیای‌پردازی	۰/۵۶	۰/۷۲
سخت‌کوشی روانی	۰/۵۷	۰/۱۰۰
سلاست فکری	۰/۶۸	۰/۸۱
عمل‌گرایی	۰/۶۶	۰/۵۹
چالش	۰/۵۰	۰/۷۰
چالش‌طلبی	۰/۶۶	۰/۴۳
کارآفرینی فردی	۰/۶۳	۰/۰۱
کارآمدی درونی	۰/۵۶	۰/۰۱
کانون کنترل درونی	۰/۶۷	۰/۷۵
کنترل زندگی	۰/۵۷	۰/۷۰
کنترل هیجانی	۰/۶۱	۰/۴۶
میانگین	۰/۶۰	۰/۵۵
GOF		۰/۵۷

با توجه به مقدار به‌دست آمده برای GOF، برازش قوی مدل کلی پژوهش تأیید می‌شود. همچنین F^2 شدت رابطه میان سازه‌های مدل را تعیین می‌کند. این معیار از شاخص R^2 برای تحلیل رابطه میان سازه‌ها کمک می‌گیرد که مقادیر ۰/۰۲، ۰/۱۵ و ۰/۳۵ به ترتیب نشان‌دهنده اندازه تأثیر کوچک، متوسط و بزرگ یک سازه بر سازه دیگر است. جدول ۶ نتایج معیار F^2 را نشان می‌دهد.

جدول ۶. نتایج معیار F^2

میزان اندازه اثر	F^2	مسیر
اثر کوچک	۰/۱۰۹	کارآمدی درونی --- < توفیق طلبی
اثر کوچک	۰/۱۲۰	کارآمدی درونی --- < کانون کنترل درونی
اثر کوچک	۰/۱۱۹	کارآمدی درونی --- < خطرپذیری
اثر کوچک	۰/۱۱۹	کارآمدی درونی --- < تحمل ابهام
اثر کوچک	۰/۱۲۵	کارآمدی درونی --- < سلاست فکری
اثر کوچک	۰/۱۱۸	کارآمدی درونی --- < رؤیاپردازی
اثر کوچک	۰/۱۰۶	کارآمدی درونی --- < عمل گرایی
اثر بزرگ	۰/۹۱۸	کارآمدی درونی --- < چالش طلبی
اثر کوچک	-۰/۰۳۲	سخت کوشی روانی --- < کارآمدی درونی
اثر بزرگ	۰/۴۲۳	سخت کوشی روانی --- < کارآفرینی فردی
اثر بزرگ	۰/۸۴۱	سخت کوشی روانی --- < چالش
اثر بزرگ	۰/۸۲۶	سخت کوشی روانی --- < تعهد
اثر بزرگ	۰/۶۸۴	سخت کوشی روانی --- < کنترل هیجانی
اثر بزرگ	۰/۸۳۷	سخت کوشی روانی --- < کنترل زندگی
اثر بزرگ	۰/۶۵۹	سخت کوشی روانی --- < اعتماد بین فردی
اثر بزرگ	۰/۶۹۹	سخت کوشی روانی --- < اعتماد به تواناییها
اثر بزرگ	۰/۸۶۳	کارآمدی درونی --- < کارآفرینی فردی

همان طور که در جدول ۶ مشاهده می شود اندازه اثر هر یک از عوامل اصلی با دیگر عوامل اصلی تحقیق دارای اندازه اثر بزرگ است.

ارزیابی فرضیات پژوهش با بررسی مسیرهای مدل ساختاری صورت می گیرد. به شکلی که هر مسیر نشان دهنده یکی از فرضیات است. در هریک از مسیرهایی که ضریب معناداری خارج از محدوده قدر مطلق ۱/۹۶ گزارش شود، معنادار بودن آن در سطح ۰/۰۵ تأیید می شود. جدول ۷ ضرایب مسیر، ضرایب معناداری و نتایج فرضیات پژوهش را نشان می دهد.

جدول ۷- ضرایب مسیر، ضرایب معناداری و نتایج فرضیات پژوهش

فرضیات	مسیر	ضریب مسیر β	ضریب معناداری t	نتیجه فرضیات
۱	سخت کوشی روانی --- < خودکارآمدی	۰/۳۳۲	۵/۱۹۶	قبول
۲	کارآمدی درونی --- < کارآفرینی فردی	۰/۵۷۳	۱۰/۹۴۱	قبول
۳	سخت کوشی روانی --- < کارآفرینی فردی	۰/۲۸۴	۴/۳۱۲	قبول

بحث و نتیجه گیری

هدف این پژوهش تبیین اثر سخت کوشی روانی و کارآمدی درونی بر کارآفرینی فردی در معلمان ورزش آموزش و پرورش استان گلستان بود. مدل تحقیق شامل سه بخش اثر سخت کوشی روانی بر کارآفرینی فردی، اثر کارآمدی درونی بر کارآفرینی فردی و اثر سخت کوشی روانی بر کارآمدی درونی بود که در ادامه، توضیحات مربوط به هر کدام از مسیرهای علی آورده شده است. مدل معادلات ساختاری مبتنی بر حداقل مربعات جزئی نشان داد متغیر کارآمدی درونی بر متغیر کارآفرینی فردی اثر معناداری دارد. به طوری که هر چه کارآمدی درونی بیشتر باشد کارآفرینی فردی نیز افزایش می یابد. این نتیجه با نتایج جیراج و ماریچ

(۲۰۱۳)، داگلاس (۲۰۱۲)، می و همکاران (۲۰۱۷)، اوزگن و بارون (۲۰۰۷) و بارانی و زرافشانی (۱۳۸۸) هم‌خوانی دارد. از این رو به نظر می‌رسد افرادی با میزان کارآمدی درونی بالا می‌توانند در کارآفرینی فردی نیز موفق عمل کنند؛ زیرا این دسته از افراد می‌کوشند کارهایی را به انجام برسانند که در آن احساس شایستگی و اعتماد به نفس دارند و از کارهایی که به آن بی‌اعتماد هستند، اجتناب می‌ورزند. در نتیجه می‌توان اذعان کرد که خودکارآمدی سطح اطمینان را در فرد بالاتر می‌برد و اعتماد به نفس و اراده فرد را در انجام کار قوی‌تر میکند. چنین فردی برای کارآفرینی و راه‌اندازی کسب‌وکاری جدید دارای انگیزه‌های بیشتری است و می‌تواند کسب‌وکار پایدارتری را پایه‌ریزی و مدیریت کند. حال آن‌که معلمان ورزش مدارس اگر سطح بالایی از اعتماد به نفس در برگزاری مسابقات، مشارکت تمام دانش‌آموزان در فعالیت‌ها، جشنواره‌های فرهنگی و ورزشی و تعامل با حامیان مالی، والدین دانش‌آموزان، مدیران ارشد مناطق نداشته باشند، به‌راحتی در برابر مشکلات، رفع مسئولیت می‌کنند و از اداره امور دست می‌کشند. لازم به توضیح است که در بخش مقدمه به چالش‌ها و محدودیت‌های سازمانی، انسانی، مالی و تسهیلاتی ادارات آموزش و پرورش و ورزش دانش‌آموزی اشاره شد. رئیس مرکز منابع انسانی وزارت آموزش و پرورش در مصاحبه خود به تاریخ اردیبهشت سال ۱۳۹۷، از مشکلات کمبود منابع انسانی در بخش ورزش آموزش و پرورش خبر داد که به نظر می‌رسد با تصویب و تخصیص بودجه مالی مناسب راه برای حل این مشکل هموارتر می‌شود. پس از اصلی‌ترین چالش‌ها، بودجه‌های دولتی است که اساساً در بحث ورزش آموزش و پرورش بسیار اندک است و بودجه یک مدرسه در بخش ورزش محدودیت‌های فراوانی دارد. محدودیت‌های مالی در فرآیند آماده‌سازی استعدادهای ورزشی نوجوان و نونهالان، اردوهای تمرینی و اعزام آن‌ها به مسابقات در سطح ورزش مدارس وجود دارد که اگر مدیران و مربیان بخواهند متکی به بودجه‌های دولتی باشند، باید در مسابقات شرکت نکنند یا با عملکردی دور از حالت ایده‌آل شرکت کنند. دقیقاً نکته این تحقیق در این خصوص است که یک معلم ورزشی با تأکید بر کارآمدی درونی خود در راستای بازآفرینی محصول خود به جامعه که همان استعدادهای ورزشی نوجوان یا نونهالان است، می‌تواند از سد مشکلات مالی عبور کند و با ارائه خدمت خود به مخاطبان هدف ارزش مالی و معنوی خوبی را کسب کند تا بتواند از این طریق، هزینه‌های آماده‌سازی، اردو و شرکت در مسابقات یا همان اعزام ورزشکاران مستعد ورزشی را فراهم بیاورد. معلمان ورزشی با نمایش خدمات ورزشی همچون مسابقات نونهالان و نوجوانان، برگزاری جشنواره‌ها و همایش‌های ورزشی می‌توانند از جوامع مختلف همچون تولیدکنندگان ورزشی، باشگاه‌های ورزشی استانی و کشوری، مسئولان و پیشکسوتان ورزشی یا غیر ورزشی و حتی خانواده‌های توانمند منابع درآمدی مورد نیاز را تأمین کنند. این خلق ارزش و بازآفرینی ورزشی همان کارآفرینی است و اگر معلم به صرف محدودیت‌های مالی یا محول کردن نقشه توسعه ورزش مدارس به وزارت آموزش و پرورش یا سازمان‌های مسئول دیگر، تلاشی نکند، به نظر می‌رسد که استعدادهای پنهان ورزشی زمینه مناسبی جهت رشد و شکوفایی در مدارس نخواهند داشت.

همچنین مدل معادلات ساختاری مبتنی بر حداقل مربعات جزئی نشان داد متغیر سخت‌کوشی روانی بر متغیر کارآفرینی فردی اثر معناداری دارد. به‌طوری‌که هر چه سخت‌کوشی روانی بیشتر باشد کارآفرینی فردی نیز افزایش می‌یابد. این یافته با یافته‌های ما و تان (۲۰۰۶) و مالزسواسکا (۲۰۱۶)، مارچانت و همکاران (۲۰۰۹) هم‌خوانی دارد. از این‌رو با توجه به این نتیجه از پژوهش به نظر می‌رسد هر اندازه افراد از نظر روانی سرسخت‌تر باشند، احتمالاً کارآفرینی فردی را به عنوان امری شدنی و امکان‌پذیر درک می‌کند. در واقع می‌توان این‌گونه اذعان داشت که بالا بودن سخت‌کوشی روانی موجب می‌شود شکست‌های متوالی مانع پیگیری اهداف افراد نشود و زمانی که آن‌ها کاری را شروع می‌کنند حتی با وجود موانع زیاد به آن ادامه خواهند داد و تا دستیابی به نتیجه مطلوب از آن دست نخواهند کشید. این خصلت که ناشی از سخت‌کوشی روانی افراد است می‌تواند آن‌ها را در راه‌اندازی کسب‌وکاری پایدار یاری دهد. همان‌طور که در بالا نیز اشاره شد، به صرف محدودیت‌های و چالش‌های مالی، نباید برنامه‌ریزان و مدیران، ورزش مدارس را رها کنند و به‌علت عدم توانایی تأمین مالی از آماده‌سازی، اعزام و شرکت استعدادهای ورزشی دانش

آموزان به مسابقات و جشنواره‌های ورزشی امتناع بورزند؛ در این صورت آینده ورزش در آموزش و پرورش از دست خواهد رفت و بسیاری از توانمندی‌ها هدر می‌رود. از این‌رو محققان در این پژوهش نشان دادند معلمان که نقش اصلی را در هدایت استعداد‌های ورزشی مدارس دارند و دانش‌آموزان را به شرکت در مسابقات تشویق و هدایت می‌کنند؛ نباید به صرف مشکلات مالی، از تلاش دست بکشند. تأکید بر خصوصیتی همچون تحمل چالش، تعهد بالا به حرفه، کنترل هیجانی مناسب، کنترل زندگی مطلوب، اعتماد به توانایی‌های خود و تقویت اعتماد بین فردی است که معلمان را در کارآفرینی تقویت می‌کند تا با جذب منابع مالی، معنوی و روانی و حتی حمایت‌های خانواده‌های دانش‌آموزان بتوانند در امر شکوفایی استعداد‌های ورزشی مدرسه خود موفق شوند. اگر این امر از سوی کارشناسان مسئول ورزش آموزش و پرورش شهرستان‌ها و استان‌ها نیز تشویق شود، فضای رقابتی ایجاد می‌شود.

همچنین نتایج مدل معادلات ساختاری مبتنی بر حداقل مربعات جزئی اثر معناداری سخت‌کوشی روانی بر متغیر کارآمدی درونی تأیید کرد. به طوری که هر چه سخت‌کوشی روانی بیشتر باشد کارآمدی درونی نیز افزایش می‌یابد. این نتیجه از آن جهت که هر دو متغیر برون‌زا باعث تقویت کارآفرینی در معلمان ورزش می‌شود، حائز اهمیت است. در واقع تلاش برای افزایش تمایل به کارآفرینی در معلمان ورزش مدارس این مهم را گوشزد می‌کند که با تقویت عناصر اثرگذار، میزان کارآفرینی در ورزش مدارس افزایش یابد تا بهبود مستمر در پرورش استعداد‌های ورزشی صورت گیرد. این نتیجه با نتایج پژوهش‌های الکساندر و همکاران (۲۰۱۸)، مارچانت و همکاران (۲۰۰۹)، گلیپی و شیرد (۲۰۰۷) و مدی (۲۰۰۶) هم‌خوانی دارد زیرا آن‌ها نیز بیان کردند که سخت‌کوشی روانی اثر مثبتی بر کارآمدی درونی و بهبود عملکرد فردی دارد. به نظر می‌رسد سخت‌کوشی روانی نشان‌دهنده اعتماد شخص به توانایی خود برای مقابله با شرایط گوناگون و بحران‌های زندگی است و حس استقلال‌طلبی و خودپیروی فرد را افزایش می‌دهد و باعث بهبودی و ارتقاء عملکرد وی می‌شود. در این تحقیق نیز مشخص شد که ارتقاء حس استقلال‌طلبی می‌تواند زمینه‌ساز پیشرفت کارآفرینی فردی معلمان ورزش شود. اعتماد به توانایی‌ها موجب می‌شود تا فرد در مواجهه با چالش‌های مختلف زندگی و کاری بهترین عملکرد را داشته باشد و احساس کند بر آنچه در زندگی‌اش رخ می‌دهد کنترل دارد و سعی می‌کند در انجام امور مختلف تمام تلاشش را انجام دهد. چنین شخصی معمولاً وقتی کار اشتباهی انجام می‌دهد تا چند روز نگران است. از سویی دیگر بالا بودن اعتماد بین فردی در اشخاص نشان‌دهنده سخت‌کوشی روانی بالای آن‌هاست. چنین افرادی بدون هراس در مورد اشتباهات دیگران با آن‌ها بحث می‌کنند و از بودن در جمع هیچ‌گونه واژه‌ای ندارند و در شرایطی که چیزی برای گفتن دارند خواسته‌های خود را به‌وضوح بیان می‌کنند و زمانی که تشخیص دهند حق با آن‌هاست هرگز تسلیم نخواهند شد (کلاف و همکاران، ۲۰۰۲؛ جونز، ۲۰۰۲). این ارتباط نیز از آن جهت اهمیت دارد که معلمان ورزش در راه تقویت بنیان‌های مالی و رفع محدودیت‌ها و مشکلات ورزش مدارس خیلی زود تسلیم نشوند و نگرانی از نتیجه نداشته باشند. اگر در سیستم ورزش مدارس، معلمان در مواجهه با مشکلات سازمانی و مالی و مادی، به‌راحتی دست از تلاش نکشند، بهبود مستمر با تأکید بر کارآفرینی ارتقاء پیدا خواهد کرد.

احساس تعهد فرد نسبت به عملکرد و وظایفش، یکی دیگر از مؤلفه‌های سخت‌کوشی روانی است. این احساس تعهد باعث می‌شود که شخص خود را وقف هدف‌های سازمانی کند و راه‌های مناسب برای رسیدن به هدف را نیز به‌خوبی شناسایی و انتخاب کند. افراد دارای تعهد بالا در امور محول‌شده اشخاص قابل اطمینانی هستند و تمام تلاششان را برای کسب پیروزی انجام می‌دهند. آن‌ها هرگز در برابر مشکلات تسلیم نمی‌شوند و تا مدت‌زمان طولانی بدون احساس خستگی در تلاش‌های ذهنی و جسمی، برای نیل به اهداف خود می‌کوشند (گلیپی و شیرد، ۲۰۰۴). همچنین دو بعد کنترل زندگی و کنترل احساسی باعث می‌شود فرد احساس کند بر اوضاع مسلط‌تر است. افرادی با چنین خصیصه‌ای تحت فشارهای روحی و روانی شدید آرامش خود را حفظ می‌کنند و سعی در پنهان کردن احساسات خود را از دیگران دارند. آن‌ها غالباً بر حالت عصبی خود غلبه می‌کنند و زمانی که با

برنامه‌ریزی جلو می‌روند هرگز اجازه نمی‌دهند عوامل غیرمنتظره جلوی پیشرفت کاریشان را بگیرد (کلاف و همکاران، ۲۰۰۲؛ جونز، ۲۰۰۲). در مسیر آماده‌سازی تیم‌ها و استعداد‌های ورزشی مدارس، اعزام‌ها و اردوها، گزارش عملکرد، تأمین منابع درآمدی و کندی‌های سیستم آموزشی همواره معلمانی می‌توانند موفق به کارآفرینی شوند که در شرایط سخت، کنترل اوضاع را در دست دارند و تعهد بالایی به اهداف سازمانی ورزش مدارس داشته باشند.

از دیگر خرده‌مقیاس‌های سخت‌کوشی روانی مبارزه‌طلبی (چالش) است که به فرد کمک می‌کند به جای اجتناب، کناره‌گیری و برخورد منفعل با موقعیت‌های خطیر و استرس‌زای ورزش، از آن‌ها استقبال کند، آن‌ها را به چالش و مبارزه بطلبد و با برخورد فعال و سازنده ابتکار عمل را به دست گیرد و احتمال موفقیت خود را افزایش دهد. در واقع این نتایج بر این واقعیت تأکید دارند که افراد با سخت‌کوشی روانی بالاتر بیشتر قادرند تا با تأکید بر کارآفرینی با موقعیت‌های پرسترس مقابله کنند و با اجرای بهترین عملکرد به موفقیت نائل شوند.

از این رو تأکید می‌شود که در مسیر کارآفرینی در ورزش مدارس، مشکلات و محدودیت‌های سازمانی، انسانی و مالی فراوان است اما موفقیت در چالش‌ها و شرایط استرس‌زا، نیازمند معلمانی با سرسختی روانی بالا است. حال آنکه تمام متغیرهای سخت‌کوشی روانی مقابله با چالش، تعهد به انجام امور تا حصول نتیجه، کنترل امور، اعتماد به توانایی‌ها، اعتماد به دیگر کارکنان و مخاطبان امور، در بحث معلمان ورزش مدارس به خوبی مصداق دارد. معلمان آموزش و پرورش در سطح مدارس و در بخش ورزش دانش‌آموزی پیوسته در حال آموزش و پرورش فعالیت‌های ورزشی و تقویت ابعاد روانی- حرکتی هستند، در حوزه‌های تخصصی‌تر، انتخاب و شکوفایی استعداد‌های ورزشی را دنبال می‌کنند و در پی برگزاری مسابقات درون مدرسه‌ای، مناطق و استان‌ها و حتی در سطح کشور هستند. تمامی امور مربوط به ورزش برای همه دانش‌آموزان نیازمند سخت‌کوشی است. این معلمان ورزش مدارس هستند که سلیق و توانمندی‌های متفاوت دانش‌آموزان را درک می‌کنند، میزان استقبال آن‌ها را از ساعات ورزش و پرورش مهارت‌های اجتماعی تقویت می‌کنند، با رایزنی با والدین دانش‌آموزان، آن‌ها را نیز به اهمیت دادن به ورزش دانش‌آموزان تشویق می‌کنند؛ موانع پرورش استعداد‌های پنهان ورزش دانش‌آموزی را شناسایی می‌کنند و تا آنجایی که امکان دارد با فراهم کردن امکانات و جذب و تقویت منابع حامیان مالی، برگزاری مسابقات را تسهیل می‌کنند. از این‌رو مدیریت استعداد‌های ورزشی مدارس، نیازمند کارآفرینان سخت‌کوش و سرسخت است تا با تلاش‌های ذهنی، جسمی، سازمانی و اجتماعی مضاعفی مسیرهای منتج به موفقیت ورزش مدارس را شناسایی و طی کنند. معلمان کارآفرین ورزشی در پس چالش‌ها به فرصت‌ها نظر دارند. آن‌ها با کنترل اوضاع و کارآمدی درونی، مدیران و تصمیم‌گیرندگان را متقاعد می‌کنند، با تکیه بر اعتماد درونی به خود و استفاده از قدرت چانه‌زنی، حامیان مالی و معنوی ورزش مدارس را جذب و محدودیت‌ها و مشکلات اقتصادی به‌خصوص در شرایط فعلی دولت را تعدیل می‌کنند.

منابع

- اسماعیلی، فاطمه. (۱۳۹۵). بحران مالی در آموزش و پرورش. خبرگزاری ایسنا، کد خبر ۹۵۱۱۲۸۱۹۸۳۳.
- اصغر نژاد، طاهره؛ احمدی ده قطب‌الدینی، محمد؛ فرزاد، ولی‌ا... و خداپناهی، محمدکریم. (۱۳۸۵). مطالعه ویژگی‌های روانسنجی مقیاس خودکارآمدی عمومی شرر. مجله روان‌شناسی، ۱۰(۳)، ۲۶۲-۲۷۴.
- ایران نژاد پاریزی، مهدی و ساسان گهر، پرویز. (۱۳۷۳). سازمان و مدیریت از تئوری تا عمل. چاپ دوم، تهران: مؤسسه بانکداری ایران.
- افسانه پورک، عباس و واعظ موسوی، محمدکاظم. (۱۳۹۳). روایی و پایایی نسخه فارسی پرسشنامه سرسختی ذهنی (MTQ48). پژوهشنامه مدیریت ورزشی و رفتار حرکتی، ۱۰(۱۹)، ۳۹-۵۴.

- بارانی، شهرزاد و زرافشانی، کیومرث. (۱۳۸۸). بررسی تأثیر نگرش نسبت به کارآفرینی، هنجارهای جامعه و باور به خودکارآمدی در پیش‌بینی نیات کارآفرینانه دانشجویان مدیریت و آبادانی روستاها در دانشگاه پیام نور کرمانشاه. تحقیقات اقتصاد و توسعه کشاورزی ایران، ۲(۴۰)، ۹۱-۹۹.
- نایج، اسدالله؛ اکبری، حسن و رضائیان، علی. (۱۳۸۶). بررسی موانع کارآفرینی سازمانی: مورد مطالعه، شرکت صنعت چوب شمال. پژوهش‌های مدیریت در ایران، ۱۱(۲۰)، ۱۴۱-۱۵۹.
- نوروزی سید حسینی، رسول و کلاته سیفری، معصومه. (۱۳۹۳). اثر کارآفرینی سازمانی بر جامعه‌پذیری سازمانی و تعهد سازمانی کارکنان ادارات تربیت‌بدنی استان مازندران. نشریه مدیریت ورزشی، ۶(۱)، ۸۹-۱۰۸.
- Azeem, S. M. (2013). Influence of organizational role stress and personality hardiness on teachers' burnout. *International Journal of Academic Research in Business and Social Sciences*, 3(7), 608-627.
- Clough, P., Earle, K., & Sewell, D. (2002). Mental toughness: The concept and its measurement, *Solutions in sport psychology*, London, UK: Thomson, 32-43.
- Crust, L., & Clough, P. J. (2011). Developing mental toughness: From research to practice. *Journal of Sport Psychology in Action*, 2(1), 21-32.
- Currens, C. M. (2001). The effect of a structured goal setting program on the compliance rates and hardiness levels of injured individuals in an injury rehabilitation program. Eugene, OR, Microform Publications. University of Oregon.
- Douglas, E. J. (2013). Reconstructing entrepreneurial intentions to identify predisposition for growth. *Journal of business venturing*, 28(5), 633-651.
- Ferreira, N. (2012). Hardiness in relation to organisational commitment in the human resource management field. *Journal of Human Resource Management*, 10(2), 1-10.
- Golby, J., & Sheard, M. (2004). Mental toughness and hardiness at different levels of rugby league. *Personality and Individual Differences*, 37(5), 933-942.
- Heinonen, J., & Korvela, K. (2003). How about measuring intrapreneurship, Small Business Institute, Turku School of Economics and Business Administration.
- Hulland, J. (1999). Use of partial least squares (PLS) in strategic management research: a review of four recent studies. *Strategic Management Journal*, 20(2), 195-204.
- Jeraj, M., & Marič, M. (2013). Relation between Entrepreneurial Curiosity and Entrepreneurial Self-efficacy: a Multi-Country Empirical Validation. *Organizacija*, 46 (6), 264-273.
- Jones, G. (2002). What is this thing called mental toughness? An investigation of elite sport performers. *Journal of applied sport psychology*, 14(3), 205-218.
- Kellett, P., & Russell, R. (2009). A comparison between mainstream and action sport industries in Australia: A case study of the skateboarding cluster. *Sport Management Review*, 12(2), 66-78.
- Kuratko, D. F., & Audretsch, D. B. (2009). Strategic entrepreneurship: exploring different perspectives of an emerging concept. *Entrepreneurship Theory and Practice*, 33(1), 1-17.
- Linan, F., Rodríguez-Cohard, J. C., & Rueda-Cantucho, J. M. (2005). Factors affecting entrepreneurial intention levels. 45th Congress of the European Regional Science Association, 23-27.
- Maddi, S. R., Harvey, R. H., Khoshaba, D. M., Lu, J. L., Persico, M., & Brow, M. (2006). The personality construct of hardiness, III: Relationships with repression, innovativeness, authoritarianism, and performance. *Journal of personality*, 74(2), 575-598.

- Mahony, D. F., Hums, M. A., Andrew, D. P., & Dittmore, S. W. (2010). Organizational justice in sport. *Sport Management Review*, 13(2), 91-105.
- Marchant, D. C., Polman, R. C., Clough, P. J., Jackson, J. G., Levy, A. R., & Nicholls, A. R. (2009). Mental toughness: Managerial and age differences. *Journal of Managerial Psychology*, 24(5), 428-437.
- Mei, H., Ma, Z., Jiao, S., Chen, X., Lv, X., & Zhan, Z. (2017). The Sustainable Personality in Entrepreneurship: The Relationship between Big Six Personality, Entrepreneurial Self-Efficacy, and Entrepreneurial Intention in the Chinese Context. *Sustainability*, 9(9), 1649.
- Ozgen, E., & Baron, R. A. (2007). Social sources of information in opportunity recognition: Effects of mentors, industry networks, and professional forums. *Journal of business venturing*, 22(2), 174-192.
- Rasheed, H. S., & Rasheed, B. Y. (2003). Developing entrepreneurial characteristics in minority youth: The effects of education and enterprise experience, *Ethnic entrepreneurship: Structure and process* (pp. 261-277): Emerald Group Publishing Limited.
- Sherer, M., Maddux, J. E., Mercandante, B., Prentice-Dunn, S., Jacobs, B., & Rogers, R. W. (1982). The self-efficacy scale: Construction and validation. *Psychological reports*, 51(2), 663-671.
- Stajkovic, A. D., Bandura, A., Locke, E. A., Lee, D., & Sergent, K. (2018). Test of three conceptual models of influence of the big five personality traits and self-efficacy on academic performance: A meta-analytic path-analysis. *Personality and Individual Differences*, 120, 238-245.
- Wetzels, M., Odekerken-Schröder, G., & Van Oppen, C. (2009). Using PLS path modeling for assessing hierarchical construct models: Guidelines and empirical illustration. *MIS quarterly*, 177-195.

به این مقاله این گونه استناد کنید:

فریدونی، مسعود و کلاته‌سیف‌ری، معصومه. (۱۳۹۷). ارائه مدل اثر سخت کوشی روانی بر کارآفرینی فردی با تأکید بر نقش میانجی کارآمدی درونی (مطالعه موردی: معلمان ورزش استان گلستان). *نشریه مدیریت منابع انسانی در ورزش*، ۶(۱)، ۶۹-۸۷.

Presentation of a model for effect of mental toughness on individual entrepreneurship with an emphasis on role of mediator of self-efficacy (Case study: Sport teachers in Golestan province)

Masoud Freydoni¹ and Masoumeh Kalateh Seifari²

1. PhD in Sport Management, University of Mazandaran

2. Associate Professor in Sport Management, University of Mazandaran

Received: 21 July 2018

Accepted: 6 January 2019

Abstract

Objective: This work aimed to present a model for the effect of mental toughness on individual entrepreneurship with an emphasis on the role of mediator of self-efficacy in sport teachers in Golestan Province.

Methodology: This work was survey-correlated, and was based upon the structural equation modeling. The statistical population of the study consisted of all the sport teachers in the Golestan Province with a population of 650 people. The accessible sampling method was used to select the sample. Based on the structural equation modeling, 480 individuals were considered as the sample. The instruments included three standard and adjusted questionnaires for measuring the mental toughness (Afsaneh pourak & Vaez mosavi, 2014), individual entrepreneurship (Kordnaeij, 2007), and self-efficacy (Asghari et al., 2006). The content validity of the questionnaires was confirmed by 9 academic members of sport management. Also the convergent validity (mean extraction variance) was used for measuring the questionnaire construct validity. The reliability of the questionnaires was also measured by the Cronbach's alpha and the combined reliability tests. Testing the research questions and measuring the model fitting were confirmed by a structural equation modeling based on partial least squares.

Results: The results obtained indicate that mental toughness significantly improve self-efficacy ($\beta = 0.332$) and individual entrepreneurship ($\beta = 0.284$). Also self-efficacy improves the individual entrepreneurship ($\beta = 0.573$).

Conclusion: Exercise in the education system requires entrepreneurship human resources that, despite some organizational, financial, and material constraints, can attract sponsors' financially and spiritual support sources of funding for the identification and development of school sport talent. In this research work, it was shown that entrepreneurial human resources required intrinsic psychological and self-efficacy factors in order to control the situations ahead in facing challenges, and turn them into opportunities.

Keywords: Individual Entrepreneurship, Self-Efficacy, Mental Toughness, Sports Teachers.

To cite this article:

Freydoni, M., & Kalateh Seifari, M. (2019). Presentation of a model for effect of mental toughness on individual entrepreneurship with an emphasis on role of mediator of self-efficacy (Case study: Sport teachers in Golestan province). *Journal of Human Resource Management in Sport*, 6(1), 69-87.

Corresponding Author: **Masoumeh Kalateh Seifari**

E - mail: Mkalateh@umz.ac.ir